

Arkiel. n:o 335/1.10.1992

M

Inventointikertomus

DRAGSFJÄRDIN SAARISTON INVENTOINTI 1991

*ei viety niij-rekisteriin
31.8.1999 M&Z*

FM LEVI FAGERSTRÖM

HUK HARTO ROTH

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto	1 - 2
Kohteita Hiittisissä	3 - 9
Kohteita Rosalassa	10 - 18
Kohteita Hiittisissä	19 - 32
Kohteita Rosalassa	33 - 63
Kohteita saarissa (kylää ei ole määritelty)	64 - 73
Kohteita Vänössä	74 - 79
Kohteita Kasnäsissä	80 - 86
Valokuvat	} puuttuvat
Karttakopiot 10 kpl	

JOHDANTO

Suomenlahden ja Turun saaristosta tunnetaan melkoisen vähän kiinteitä muinaisjäännöksiä, kun sitä vastoin niitä löytyy rannikolta hyvinkin runsaasti. Suomenlahden rannikkokunnissa mm. on suoritettu melko kattava muinaisjäänösten inventointi, mutta se ei kovinkaan usein ole ulottunut varsinaiseen saaristoon. Poikkeuksina Markus Hiekkänen v. 1976 Tammisaaren alueen inventointikertomuksessaan mainitsee Sipoon ja Dragsfjärdin kunnat, joiden saaristossa inventointi on ollut tuloksellista.

Dragsfjärdin osalta on syytä ehkä mainita kesän 1991 inventoinnin tuloksena löytyneet ensimmäiset merkit vakituisesta kiinteästä viikinkiajan asutuksesta koko saaristoaluetta ajatellen. Tähän asti tutkimus on pitänyt lähes selviönä saariston asumattomuutta viikinkiajalla viikinkiuhan takia.

Nyt löytyneistä kohteista on kenties kiintoisin Hiittisten Kyrksundetin kappelin paikan vierestä tehdyt löydöt. Sieltä tavattiin ensi vaiheessa Ilkka Penttisen toimesta viikinkiajan esineistöä, jotka tulivat inventoijien Levi Fagerströmin ja Harto Rothin tietoon heti inventointityön alkuvaiheissa. Esineistön joukossa oli mm. pronssiharkko ja sulanutta pronssia, joka antaa aiheen olettaa alueella suoritettuna mm. pronssivalantaa. Ilkka Penttinen oli kierrellyt jo vuosia metallin ilmaisimen kanssa Hiittisten alueella ja löytömäärä on ollut melkoinen. Tutkimukselle onneksi hän otti järjestämässämme kyläkokouksessa löytönsä puheeksi ja halusi auliisti näyttää ne inventoijille.

Saaristossa on lukuisia esihistorialliseen asutukseen sopivia paikkoja ja on kenties yllättävää, ettei niitä ole aiemmin tullut kovinkaan runsaasti esille. Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskus ja sen Saaristoprojekti aloitti keväällä 1991 tutkia mahdollisuutta suorittaa saaristoalueella arkeologista inventointityötä tarkoituksenaan kohentaa ja elvyttää saariston elinkeinoelämää ja palvella lähinnä sen matkailuelinkeinoa. Tarkoituksena on ollut saattaa tieteellinen tutkimustyö palvelemaan elinkeinoelämää mahdollisimman tehokkaasti. Tästä yhteistyöstä on varmasti myös tiede saanut hyötyä. Tutkijat saivat varsin hyvän ja myötämielisen vastaanoton saaristolaisien parissa ja asukkaat olivat erittäin avuliaita ja antoivat lukuisas-

ti hyviä vihjeitä, jotka johtivat inventoijat todella tutkimisen arvoisiin paikkoihin.

Tutkimuksen rahoittamiseksi myönsi Opetusministeriö palkkaukseen tarvittavat varat ja Turun yliopiston Täydennyskoulutuskeskus vastasi muusta rahoituksesta.

Dragsfjärdin kunnassa on suoritettu inventointityötä jo hyvin kauan. Tietävästi jo Volter Högman suoritti tutkimusluonteisia käyntejä lukuisiin alueen saariin, tehden jopa kaivauksia joissakin kohteissa. Hänen käyntinsä sattui vuodelle 1886, joten siitä on aikaa vierähtänyt jo yli sadan vuoden verran. Lisäksi useat muut tutkijat ovat ansiokkaasti kartoittaneet alueen esihistoriaa.

Tässä kertomuksessa on käytetty juoksevas numerointia siten, että saman numeron alla saattaa esiintyä useampia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kussakin numerossa on erittely kohdealueen erillisistä kiinteistä muinaisjäännöksistä, jos niitä on useampia lähekkäin. Sama numerointijärjestelmä kattaa sekä esihistorialliset että myös historiallisen ajan löytökohteet. Löydöt käsittelevät löytönumerot 1 - 84.

Jokaisesta numeroidusta kohteesta on tehty kertomus erilliselle lehdelle, josta käyvät ilmi:

- kohteen numero
- peruskartan numero
- kohteen keskipisteen koordinaatit
- kohteen nimi
- kohteen laatu
- kohteen sanallinen paikannus
- kohteen kuvaus ja
- kohteen muut löytökohteet

Kertomuksen liitteenä on karttajäljennöksiä 10 kappaletta Dragsfjärdin saariston alueelta. Niihin on merkitty juoksevat löytönumerot rengastettuina.

Turussa . . .

Levi Fagerström

Harto Roth

040 01 0027
DRAGSEJÄRD 1

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 57

y= 1583 30

z= n. 5-7 mpy

Hiittinen, Kyrksundet

Tila/n:o Stomta 14:8 Om. Jarl Eriksson

kauppa-, käsityö-, asuinpaikka, laiturirakennelma ?

Paikka sijaitsee Kyrksundetin salmen pohjoispuolella kappelin paikasta n.70-100 metriä itään, rannasta noin 100 metrin päässä. Maasto alueella on loivasti portaittain nousevaa hiekkarinnettä. Puusto on pääasiassa mäntyvaltaista kangasmetsää. Paikalta on löytynyt rautakautista asutusta indikoivaa kasvillisuutta, kuten: mäkitervakkoa, sikoangervoa, siankärsämöä.

Kesän 1991 inventointityön yhteydessä pidetyssä kyläkokouksessa kertoi diplomi-insinööri Ilkka Penttinen löytäneensä pidemmän ajan kuluessa metallinilmäisimmellä mielenkiintoisia esineitä Kyrksundetin alueelta. Penttisen kesäasunnolla asiaa tarkistettaessa todettiin esineiden olevan pronssisia viikinkiaikaan ajoittuvia pääasiassa rannerenkaan katkelmia. Löytöjen joukossa oli myöskin arabialaisen hopearahan puolikas 900-luvulta. Mainittavaa on sekin, että paikalta löytyi yksi pronssiharkko. Edellä mainitun perusteella ja siksi, että löydetyt pronssiesineet olivat taltalla katkottuja lienee asiallista olettaa paikalla harjoitetun pronssivalantaa.

Syksyllä suoritetussa koekuopituksessa voitiin paikalla todeta olleen löytyneen paalunjäljen perusteella jonkinlaisen rakennelman. Maa kuopassa oli voimakkaasti palanutta. Maanpäällisiä rakennelmia ei ole havaittavissa.

Edellä mainitusta paikasta itään noin 20 metriä sijaitsee terassimainen ilmeinen laiturirakenne kärrypolun välittömässä läheisyydessä n. 5 mpy.

Lisäyksiä:

Alueelle on laadittu rakennuskaava.

DRAGSEJÄRD 2

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 74

y= 1583 60

z= n. 6 mpy

Hiittinen, Kyrksundet

Tila/n:o Stomta 14:8 Om. Jarl Eriksson

Polttokenttäkalmisto (?), röykkiö

Paikka sijaitsee Kyrksundetin salmen pohjoispuolella kappelin paikasta noin 300-400 metriä itään jyrkässä etelärinteessä lähellä sen lakea. Alue on ki-
vikoinen kuusimetsä. Maa-aines on mustanpuhuvaa ja hiilipitoista. Indikaat-
torikasveja paikalla ei ole havaittu. Jonkin aikaa paikan löytämisen jälkeen
Inventoijat Levi Fagerström ja Harto Roth saivat tietoonsa insinööri Ilkka
Penttisen löytäneen kyseisestä paikasta viikinkiajan kierteisen pronssisen
kaularenkaan katkelman. Esine oli ollut tulen vaikutuksen alaisena.

"Kalmiston" välittömässä läheisyydessä sen pohjoispuolella sijaitsee matala
rautakautinen röykkiö, jonka halkaisija on n. 5 metriä ja korkeus n. 0,5 m.

Röykkiön lähellä on kuopanne, jonka syvyys on n. 50-60 cm ja halkaisija on
n. 1 metri.

Löydöt:

Kierteinen pronssinen kaularenkaan katkelma KM ?

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 3

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 26

y= 1583 13

z= 3 mpy

Hiittinen, Kyrksundet Tila/n:o Stomta 14:8 Om. Jarl Eriksson

Terassimainen rakenne

Paikka sijaitsee Kyrksundetin salmen suulla Hiittisten puolella etelään osoittavalla niemellä sillasta noin 50 metriä. Se antaa vaikutelman mahdollisesta asuinpaikasta. Koko on noin 8 x 10 metriä. Alueella kasvaa sekametsää.

Metallin ilmaisin reagoi koko ko. alueella voimakkaasti. Metallia on ilmeisesti sekä pronssia/jalometallia että rautaa. Turvetta poistettaessa tuli esille rautaniittejä ja nokea. Niitteihin ei kajottu ja turve laitettiin takaisin maahan.

Kohteen ajoittaminen tässä vaiheessa on vaikeata, mutta korkeuden huomioiden se on aikaisintaan keskiajalta.

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 4

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 46

y= 1582 84

z= n. 7 mpy

Hiittinen, Kyrksundet

Tila/n:o Stomta 14:8 Om. Jarl Eriksson

Löytö : KM

Rautakirves

Ilkka Penttinen kertoi löytäneensä ko. kirveen sekä pronssiesineitä tältä kallioiselta mäntyä ja kuusta kasvavalta alueelta.

Paikalle tehtiin tarkastuskäynti, mutta mitään asutukseen viittaavaa ei löytynyt.

Alueelle on tehty rantakaava.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 5

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 32

y= 1582 72

z= n. 4 m mpa

Hiittinen Kyrksundet Hältholmsfladan

Noin 4 metrin syvyydessä havaittiin tiilen kappaleita ja kokonaisia tiiliä. Paikalle on rannasta matkaa n. 5-10 metriä.

Tiiliä kuljettanut vene on ilmeisesti mennyt nurin, taikka tiilet on tarkoituksellisesti upotettu paikalle. Minkäänlaisesta hyllystä ei löytynyt jälkeäkään.

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 6

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 15

y= 1583 23

z= +- 0 mpy

Hiittinen, Kyrksundet, Hältholmsfladan

Veneen/laivan kylkilaudat/kaaret

Paikan etäisyys sillasta on noin 100-150 metriä. Löytöpaikka sijaitsee kaislikossa. Lautojen leveys antaa aiheen olettaa kysymyksessä olleen laivan tai proomun.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 7

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 68

y= 1583 12

z= n. 13-14 m. mpy

Hiittinen, Kyrkö

Tila/n:o 9:4 ja 15:10

Kivilatomuksia 3 kpl

Paikka sijaitsee kangasmetsässä soraharjun etelä- ja pohjoispuolisilla rin-
teillä tiestä noin 100-150 metriä. Kivirakennelmat ovat lähinnä suorakai-
teen muotoisia.

Koot:

1. 4 x 6 metriä

2. 2 x 2 "

3. 2 x 3 "

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 8

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 30

y= 1583 38

z= 4-6 m. mpy

Rosala, Bölen kylä

Hirsirakennelmat

Ilkka Penttinen kertoi inventoijille löytäneensä tien alta ja sen läheisyydestä hirsiiä, etsiessään metallinilmaisimella rahoja. Hän oli kertomansa mukaan löytänyt paikalta arabialaisen hopearahan puolikkaan. Tämä raha muistuttaa Kappelin paikan läheisyydestä löytynyttä. Lisäksi löytyi rahoja 1200-1600 luvuilta.

Tien alla olevat hirret ovat melko jämeriä, halkaisijaltaan noin 40-50 cm.

Alue on kuusi- ja mäntymetsää kasvava rinne. Maa oli hiekan ja hiesun sekaista. Se oli myös melkoisen noki- ja hiilipitoista.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 9

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 40

y= 1583 46

z= 5-7 m. mpy

Rosala, Bölen kylä

Tila/n:o

Om. Asko Liesilinna

Rakennuksen pohjia, pieniä röykkiöitä, laiturirakennelma

Maasto on kitukasvuista kallioista sekametsää. Alueelta löydettiin kaksi rakennuksen pohjaa, jotka sijaitsevat kallion päällä. Näistä toinen sijaitsee kallion reunalla.

Kallion päällä on useita pieniä kiviladelmia/röykkiöitä. Kyseessä saattavat olla aidan tukirakenteet, mutta oletamus on hyvin epävarma.

Liesilinnan mökin välittömässä läheisyydessä sen eteläpuoleisella rinteellä on muurimainen rakennelma, joka saattaa olla laitur.

Ruotsalaiset etnologit/arkeologit ovat suorittaneet paikalla inventointia 1970- luvulla. Volter Högman suoritti alueella inventointia jo v. 1886, hän löysi tuolloin viikinkiaikaisen kirveen, hiidenkirnun, pirunpellon ja uhrikuoppia.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 10

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 25

y= 1583 60

z= n. 10 m. mpy

Rosala, Bölen kylä

Pirunpelto, uhrikuoppia, hiidenkirnu, röykkiö, muurimainen kivirakenne

Pirunpelto sijaitsee kalliorinteessä, jossa kasvaa sekametsää. Pirunpellossa on kuoppia, jotka Volter Högman tulkitsi uhrikuopiksi tai lintujen pyyntikuopiksi. Pirunpellon läheisyydessä sijaitsee myös hiidenkirnu. Sen syvyys on noin 1,5 metriä ja halkaisija n. 60-70 cm. Hiidenkirkun paikansivat uudelleen Asko Liesilinna ja Leo Ginman. Tämän hiidenkirkun läheltä Volter Högman löysi inventoinnin yhteydessä v. 1886 viikinkiajan kirveen.

Keskellä pirunpeltoa on keskellä halkaistu röykkiömäinen kiviladelmä, sen halkaisija on n. 5-6 metriä.

Pirunpellostä kaakkoon löytyy epämääriäinen kivirakennelma kallion päältä. Rakennelman mitat ovat 1,5 x 3 metriä. Tämän lähetyviltä löydettiin kivistä ladottu suorakaiteen muotoinen kiviladelmä. Sen mitat ovat 2 x 3 metriä.

Liesilinnan tontin ja pirunpellon välissä on pitkänomainen muurimainen kivirakennelma. Sen pituus on yli 100 metriä (ei mitattu), leveys oli 1,5 metriä ja korkeus n. 70-80 cm. Kyseessä saattaa olla kiviaita, mutta jokin muukin funktio sillä saattaa olla. Perusteena arvelulle on se, että kyseisen muurin tapaisia rakennelmia esiintyy myös paikoissa ja siten rakennettuina, ettei aidan teko tunnu järkevältä.

Lisäyksiä:

DRAGSEFJÄRD 11

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 36

y= 2416 34

z= 5-6 m. mpy

Rosala, Vedaholmsudden

Kylmämuurattu kaivo

Sijaitsee keskellä mäntymetsää hiekka/soraharjulla.

Alueelta ei tavattu mitään asutukseen viittaavia merkkejä. Lähimpään taloon, jota rakennettiin kesällä 1991 oli matkaa löytökohteesta noin 150 metriä.

Kaivo on valmistettu ns. kylmämuuraustekniikalla. Kaivon mitat olivat n. 60x80 cm.

Kohteen ajoittaminen on vaikeata, mutta se lienee aikoinaan tehty muinaisten merenkulkijoiden tarpeita palvelemaan.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 12

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 50

y= 2416 96

z= n. 5 m. mpy

Rosala. Enholmen

Tomtning

Sijaitsee sekametsää kasvavan harjun itäisellä rinteellä.

Kohde on pahoin vaurioitunut, ilmeisesti metsäkoneiden liikkeiden seurauksena. Alueella on suoritettu hakkuita vuosina 1990-1992.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 13

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 17

y= 2416 86

z= n. 5 m. mpy

Rosala, Ekenäs, Stubbnäs

Kiviladelmia 2 kpl

Kohteet sijaitsevat kangasmetsää kasvavalla harjulla. Ladelmia on vaurioitettu melkoisen pahoin metsäkoneiden toimesta. Löytökohteiden mahdollista funktiota voi vain arvailla. Ne saattavat olla joko röykkiöitä, taikka ehkä kummeleita.

Kooltaan ne olivat 2 x 5 ja 1 x 2 metriä.

Lisäyksiä :

DRAGSEJÄRD 14

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6640 86

y= 2416 32

z= n. 7-8 m. mpy

Rosala, Stubbnäs, Lyssklinten

Kummeli

Sijaitsee Lyssklintenin itärinteellä sekametsää kasvavalla alueella. Kohde on pahoin vaurioitunut, mutta on kuitenkin lähinnä kummeliksi tulkittavissa jo sijaintinsa takia.

Kummelin halkaisija on n. 1 metri ja korkeus n. 70 cm.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 15

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6640 82

y= 1583 30

z= 3-4 m. mpy

Rosala, österkärret

Rakennuksen pohja

Paikka sijaitsee n. 400 metriä Kirkkosalmen sillalta etelään. Rakennuksen pohja on metsän reunasta n. 10 metriä nurmettuneella hiekkakankaalla ja n. 30 metrin päässä nykyisestä Rosala-Hiittinen maantiestä.

Löytökohde on kooltaan 4 x 10 metriä ja muodoltaan lähinnä suorakaide. Ajoitus on vaikeasti määriteltävissä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 16

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 07

y= 1582 74

z= n. 5 m. mpa

Rosala, Hältholmen

Keskiaikaisia (?) tiiliä

Tiilet ovat isokokoisia ja mahdollisesti keskiajalta. Ajoitus on kuitenkin epävarma.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 17

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6642 48

y= 1583 00

z= 5-6 m. mpy

Hiittinen, Kalvholmen

Röykkiö 2 kpl, kummeli 1 kpl

Maasto alueella on kallioista ja kasvaa sekametsää. Läheisyydessä on pelto ja niitty. Lähellä on myös sähkölinja.

Toinen röykkiöistä oli kraaterimainen ja sijaitsi kallion päällä. Sen halkaisija on n. 6 metriä ja korkeus n. 70 cm.

Myös toinen röykkiö sijaitsi kalliolla edellisestä noin 100 metriä länteen. Tämä röykkiö oli kuitenkin pahasti vaurioitunut. Sen halkaisija oli n. 2 m. ja korkeus n. 60 cm.

Röykkiöistä etelään n. 50 metriä sijaitsi kummeli, jonka halkaisija on n. 1m ja korkeus 80 cm.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 18

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6642 38

y= 1583 54

z= 3-4 m. mpy

Hiittinen, Kalyholmen

Röykkiö, bätlänning, kummeli

Löydöt sijaitsevat lähekkäin keskellä kangasmetsää pienen harjun päällä.

Röykkiö on muodoltaan neliömäinen/suorakulmainen päältä tasainen. Sen koko on 5 x 6 metriä ja korkeus n. 1 metri.

Röykkiöstä itään n. 20 metriä sijaitsi bätlänning.

Näistä löydöistä jonkin verran kaakkoon sijaitsee kummeli, jonka halkaisija on n. 1 metri ja korkeus n. 70 cm.

Lisäykset:

DRAGSEJÄRD 19

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6642 71

y= 1583 76

z= n. 5 m. mpa

Hiittinen, Bredviken

Hylky

Hylky on syvälle munaan uponnut, vain hieman kaarilautoja on näkyvissä. Arvioitu pituus on n. 20 metriä, leveyttä ei voitu arvioida.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 20

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6642 94

y= 1583 60

z= n. 30-40 m. mpa

Hiittinen, Bredviken

Hylky

Kyseessä on isohko laivan hylky noin 30-40 metrin syvyydessä. Kohdetta ei ole tarkemmin tutkittu, eikä mitattu.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 21

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6642 64

y= 1583 68

z= n. 5 m. mpy

Hiittinen, Bredviken

" Røykkiö "

Kohde sijaitsee pellon lähellä sekametsää kasvavalla mäenrinteellä "tallin" takana. "røykkiön" halkaisija on n. 5 metriä ja korkeus n. 1,5 metriä. Kyseessä oleva löytökohde on mahdollisesti peltorøykkiö.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 22

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6643 03

y= 1583 70

z= n. 15-20 m. mpy

Hiittinen, Kyrkö

Tila/n:o Kyrkö 7:33

Röykkiö

Kesämökkiläinen nimeltä Rewell teki ilmoituksen röykkiöstä, mutta paikalla käynti ei tuottanut tulosta. Alueelle oli rakennettu tie, jonka alle röykkiö oli ilmeisesti jäänyt. Paikka sinänsä olisi ollut sopiva röykkiölle. Ajoittaminen on hyvin vaikeata, ellei mahdotontakin.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 23

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6643 06

y= 2417 47

z= 5-7 m. mpy

Hiittisten kirkon ympäristö

Irtolöytöjä

Kirkosta n. 100 metrin säteellä ihmiset ovat kaivelleet kuoppia, tehneet aitoja jne. Näissä yhteyksissä on tehty jonkin verran esinelöytöjä. Tällaisia ovat olleet mm. liitupiipun katkelmat, rahat, rautaniitit, sekä mahdollisesti muitakin esineitä. Näistä löydöistä inventoijat ovat saaneet vain suullista tietoa ja liitupiipun katkelmia on tuotu nähtäväksi.

Lisäyksiä:

DRAGSEIARD 24

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6643 09

y= 2417 02

z= n. 5 m. mpy

Hiittinen, kirkonkylä

Asuinpaikka

Löytöpaikka sijaitsee Hiittisten kylän peltoaukeaman pohjoisreunassa, jossa kasvaa sekametsää. Etäisyys kirkosta on noin 700 metriä länteen. Koekairalla suoritettussa näytteen otossa tuli esille nokea, hiiltä ja palanutta savea.

Muutamissa kohdissa metallinilmaisin reagoi rautaesineisiin.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 25

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6643 82

y= 2417 38

z= 5-6 m. mpy

Hiittinen, Vikaren

Kiviladelmia 3 kpl (kummeleita?)

Ladelmat sijaitsevat Vikarenin lahden etelä- ja itärinteillä sekametsää kasvavalla alueella. Ne saattavat olla lähinnä kummeleita. Niiden koot ovat:

- 1) Halkaisija 50 cm ja korkeus 1 metri
- 2) " 80 " ja " 1 "
- 3) " 1,50 m ja korkeus 1,2 metriä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 26

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 95

y= 2418 37

z= n. 8 m. mpy

Hiittinen, Långholmen

Kiviröykkiöitä/kummeleita 2 kpl

Sijainti on sekametsää kasvavan kallion laella. Kooltaan ne ovat:

1) 2x3 metriä, korkeus noin 1 metri

2) 1x2 " " " 70 cm

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 27

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6640 23

y= 2418 58

z= 4-5 m mpy

Hiittinen. Korsskäret

Röyksiöitä/kummeleita (?) 3 kpl

Volter Högman inventoi alueen v. 1886, jolloin hän löysi kyseiset kivilaidemat. Sijaintinsa ja korkeutensa puolesta ne on kenties luokiteltava paremminkin kummeleiksi, kuin röyksiöiksi.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 28

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6640 23

y= 2418 30

z= 5-20 m. mpy

Hiittinen, Bötskär

Röykkiöitä (useita)

Saaren kaikki röykkiöt sijaitsevat itäosan kallioilla. Volter Högman on suorittanut kaivauksen suurimmassa röykkiössä vuonna 1886. Kaivauksessa tuli esille hiiltä ja palanutta luuta.

Saari eroaa ympäristön saarista korkeutensa puolesta, se on yli 20 m. mpy. Puusto on pääasiassa mäntyä, kuusta ja katajaa. Läntinen osa saaresta on korkeampi kuin itäinen.

Röykkiöt ovat keskittyneet samalle alueelle Volter Högmanin kaivaman röykkiön ympäristöön. Kooltaan ne ovat vaihtelevia, halkaisijoiltaan 1 metristä 5-6 metriin. Korkeutensa puolesta ne ovat yleensä melkoisen matalia n. 40 cm:stä n.60 cm:iin. Kaksi röykkiöistä sijaitsee pirunpellossa ja näistä toinen, korkeampi on rakennettu pystysuoran kallion kupeeseen. Muut röykkiöt ovat melkoisen pieniä kooltaan, muistuttaen kummeleita, mutta niiden sijainti ei välttämättä tue sitä käyttömuotoa ?

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 29

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6640 13

y= 2418 26

z= n. 1m. mpy

Hiittinen, Bötskär

Tomtning 2 kpl

Carl-Johan Berlin kertoi inventoijille Bötskärin tomtningeista ja röykkiöistä.

1) tomtning sijaitsee kaakkoisen rannan välittömässä läheisyydessä. Pituu-
deltaan se on noin 4-5 m pitkä ja leveys on noin 70 cm. Muodoltaan se on
muurimainen kaarimainen rakenne.

2) tomtning sijaitsee ylempänä kalliolla kaakkoisrinteellä noin 50 metriä
ensin mainitusta tomtningista. Se on noin 2 metriä pitkä kaarimainen raken-
ne, joka on jyrkänteen reunan alapuolella.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 30

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6641 30

y= 2418 93

z= 3 m. mpy

Hiittinen, Kuggskäret

Kiinnitysrengas

Saaren itäosassa lehtimetsässä sijaitsevassa kalliossa on veneen kiinnitysrengas. Ajoitusta on vaikea suorittaa.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 31

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6638 73

y= 2416 40

z= 20-25 m. mpa

Rosala. Stengårdsholmen

Hylkyjä 2 kpl

Stengårdsholmenista etelään Erkagrundenin ja Kalkstenarnasin välistä löytyi kesällä 1991 kaksi hylkyä. Näistä oli saatu tietoa mm. Mikko Valtasaarelta, jolla on kesämökki lähistöllä ja sen pihamaalla lojuu useita hyllyn osia.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 32

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6638 57

y= 1582 50

z= 1-3 m. mpy

Rosala, östra-Granholmen

Veneen/laivan kallistuspaikka

Paikka sijaitsee östra-Granholmenin itäisellä rannalla korkeiden kallioiden välittömässä läheisyydessä. Ranta on ollut hyvä veneiden lähestymiselle ja sopivan tasaista maata aluksen kallistamiseen. Alueella on hiekka/kallioranta ja kangasmetsää.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 33

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6638 00

y= 1582 03

z= n. 7-10 m. mpy

Rosala. Västra-Granholmen

Bunkkeri

Tykkibunkkeri on rakennettu saaren eteläosaan kallion harjanteelle, josta avautuu näköala Bengtskärin majakalle. Bengtskärin taistelun aikana tämä tykkiasema tulitti majakkasaarta yhdessä örön patterin kanssa varsin menestyksellisesti. Bengtskäriin maihinnousua yrittänyt vihollinen torjuttiin ja lähes koko ko. osasto tuhoutui.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 34

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6638 47

y= 1582 30

z= 8 m. mpy

Rosala, Västra-Granholmen

Röykkiö/kummeli

Röykkiö sijaitsee korkealla kitukasvuista mäntyä kasvavalla kallion laella. Sen muoto on neliömäinen. Mitat ovat 5x5 metriä ja korkeus n. 0,6 metriä. Kiviaines on ns. miehennostannaista. Röykkiö/kummeli on osittain hajoitettu ja kiviä on vieritetty alas rinnettä. Kyseessä oleva kohde saattaa olla joko röykkiö tai kummeli, mutta röykkiömahdollisuus näyttää todennäköisemmältä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 35

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6636 24

y= 1580 17

z= 10-15 m. mpy

Rosala, Storholmen

Kivivalli

Storholmenin eteläosassa kalliopohjaisella tasanteella ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitsee pitkä lähes U:n muotoinen kivivalli. Sen kokonaispituus on n. 56 metriä. Samanlainen rakenne on löytynyt Ruotsin puolelta Arholman saarelta. Kiviaines on pääsääntöisesti suurikokoista lähes järeää luokkaa. Kivivallin toisessa päässä, jossa "U:n" toinen sakara on lyhyempi, löytyy kumpumainen kasvillisuuden verhoama ilmeisesti maansekainen röykkiö. Sen arvioitu koko on noin 3-4 metriä halkaisijaltaan ja korkeus noin 70 cm. On vielä syytä mainita, että kyseinen "U" on kulmistaan terävä. Se on siis lähinnä toiselta sivulta avoin suorakaide.

Alue on havupuuvaltainen, osittain kalliainen, osittain kangasmaata. Lähitöllä on lampi, joka jo viikinkiajalla on saattanut turvata merenkulkijoiden makean veden tarpeen.

DRAGSEIARD 36

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6636 54

y= 1580 09

z=

Rosala, Storholmen

Jatulintarha, kompassiruusu

Sijaitsevat Storholmenin itäpuolisilla kalljoilla, jotka viettävät loivasti rantaa kohden. Saaristolaisten kertoman mukaan paikalla on ollut kompassiruusu ja jatulintarha. Nämä olivat kuitenkin jo niin pahoin rikkoutuneet, ettei varmoja päätelmiä enää niiden olemassaolosta voitu tehdä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 37

Peruskartta 1033 11

x= 6636 84

y= 1579 74

z= 3-5 m. mpy

Rosala Storholmen

Laiturirakenteet

Löytökohteet sijaitsevat länsirannalla, jossa kasvillisuus on tiheää sekametsää. Laiturirakenteiden pituus vaihtelee 3-4 metristä 5-6 metriin. Leveydeltään ne ovat 1-2 metriä.

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 38

Peruskartta 1033 11

x= 6637 24

y= 1579 22

z= 10-15 m. mpy

Rosala Storholmen

Kummeli 3 kpl

Kiviladellat sijaitsevat saaren luoteis-pohjoisosassa kallion päällä. Niiden ympäristössä kasvaa kitukasvuisia mäntyjä ja kuusia. Kooltaan kummit olivat seuraavia:

- 1) Halkaisija n. 1 metri, korkeus n. 70 cm
- 2) " " 80 cm , " " 60 "
- 3) " " 1,2 metriä " " 80 "

Näistä kummeleista on otettu kiviä ja vieritetty niitä alas kallioilta. Näin ollen kummit ovat melko rikkonaisia.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 39

Peruskartta 1033 11

x= 6637 23

y= 1579 70

z= 1-2 m. mpy

Rosala Storholmen

Veneen kallistuspaikka

Kallistuspaikka sekä kauppa ovat sijainneet 1800-luvulla suojaissassa lahdenpoukamassa.

Alue on kallioista maastoa, sekä niittyä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 40

Peruskartta 1033 11

x= 6637 40

y= 1579 36

z= 10 m. mpy

Rosala Storholmen

Tomtning 2 kpl

Tomtningit sijaitsevat kalliorinteellä kallioleikkauksessa. Kasvillisuus alueella on rehevää ja kohteita peittää paksu sammal- ja turvekerros. Ympä-
röivä metsä on havupuuvältaista. Kooltaan tomtningit olivat:

1) pituus n. 2,5 metriä ja korkeus n. 40 cm

2) " " 3,0 " " " 40 "

Lisäyksiä:

DRAGSEFIÄRD 41

Peruskartta 1033 11

x= 6638 45

y= 1578 93

z= n. 2 m. mpy

Rosala Sommarö

Kalliopiiirros

Paikka sijaitsee venevajan takana laakealla, sileäköllä kalliolla. Tontin omistajan mukaan lähellä olleen lautapinon alla on löydettävissä lisää vastaavia piirroksia.

Kalliolle on hakattu teksti: IOHAN SVEDE 1667 d 24 E HT. Tekstin edessä oli lääkärin merkinä käytetty käärmeen kuva.

Lisäyksiä:

DRAGSEFJÄRD 42

Peruskartta 1033 11

x= 6638 35

y= 1578 77

z= n. 5 m. mpy

Rosala Sommarö

Pirunpelto, uhrikuoppia (?)

Sijainti on pohjoiseen ja itään viettävässä kalliorinteessä. Pirunpellossa on samanlaisia kuopanteita, kuin Kyrksundetin V. Högmanin tutkima.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 43

Peruskartta 1033 11

x= 6638 67

y= 1579 07

z= 3-4 m. mpy

Rosala Sommarö

Pääkallioja

Paikalliset saaristolaiset kertoivat 1960- luvulla paikalta löytyneen pääkallioja soranoton yhteydessä.

Taalintehtaan poliisi oli käynyt ottamassa kallot talteen.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 44

Peruskartta 1033 11

x= 6638 10

y= 1579 64

z= n. 2 m. mpy

Rosala Rosala

Kallioppiirros

Sijainti on lähes pystysuorassa kallioseinämässä meren rannassa.

MS   ALS   US   MAD

1760   MSS   EAS   OST

IULIU   AMS   1765   EMS

Erikoista oli se, että osa kirjaimista oli väärin päin ja päiväys peilikuvana.

Lähistöllä n. 100 metriä itään on kivilouhos.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 45

Peruskartta 1033 11

x= 6638 73

y= 1579 48

z=

Rosala Rosala

Kalliopirros (1900-luku)

Sijaitsee yhteysvenelaiturin läheisyydessä.

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 46

Peruskartta 1033 11

x= 6638 33

y= 1579 92

z= n. 15 m. mpy

Rosala Ryssberget

Optinen lennätin

Ryssbergetin kalliolla, jossa kasvaa pääasiassa havupuuta, on 1800- luvulla sijainnut venäläinen optinen lennätin. Tarkemmin se ajoittunee Krimin sodan aikoihin. Paikkaa tutkittiin metallin ilmaisimella ja löydettiin rei'ät, joihin optinen lennätin oli kiinnitetty rautatapein. Samassa yhteydessä löydettiin mm. arinan pohja ja ortodoksinen hopearisti.

Paikkakunnalla kuulee vielä kerrottavan perimätietoa optisesta lennättimestä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 47

Peruskartta 1033 11

x= 6638 50

y= 1579 84

z= n. 5 m. mpy

Rosala Ryssberget

Röykkiö 2 kpl

1) Sijainti on Ryssbergetin itäpuolisen kalliojyrkänteen alapuolella. Tämän röykkiön koko on n. 1,5 x 2 metriä ja korkeus 70 cm.

2) n. 100 metriä pohjoiseen löytyi toinen lähes neliömäinen kooltaan 1,2x 1,3 metriä ja korkeudeltaan n. 80 cm. Tämä sijaitsee itään viettävän rinteiden harjalla. Kasvillisuus alueella on kangasmetsää, jossa kasvaa kuusta ja mäntyä.

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 48

Peruskartta 1033 11

x= 6638 63

y= 1579 85

z= 5-6 m. mpy

Rosala Halsbacken

Raudanpelkistyspaikka ?

Sijaitsee Rosalan koulun lähistöllä aidan tuntumassa. Maasto on kasaista hiekkakangasta. Kohteen ylitse kulkee kaksi haarautuvaa kärrytietä. Maa-aines on melko mustanpuhuvaa ja nokista. Metallinetsimellä aluetta tutkittaessa löytyi mm. soikea tulusrauta sekä muutama nokare rautakuonaa ja rautaniittejä.

Perimätiedon mukaan on lapsia peloteltu leikkimästä paikalla ja annettu ymmärtää viikinkien nousevan kummittelemaan.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 49

Peruskartta 1033 11

x= 6638 36

y= 1579 78

z= 5 m. mpy

Rosala Ryssberget

Raudanpelkistyspaikka ?

Sijaitsee omakotitalon pihalla. Paikalla suoritettiin omistajan pyynnöstä koekaivaus. Kohteesta tavattiin erittäin nokipitoista maata ja palanutta ki-
veä. Ei löytöjä.

Lisäyksiä:

DRAGSEIARD 50

Peruskartta 1033 11

x= 6638 80

y= 1579 92 - 1580 10

z= 7-8 m. mpy

Rosala Rosala

Kivimuurit 8 kpl, pieniä rökkiöitä, rautarengas

Muurit sijaitsevat kallion päällä ja kangasmaastossa. Ne ovat täällä lyhyehköjä, pituudeltaan n. 2-10 metriä, leveydeltään 1 - 1,2 metriä sekä korkeudeltaan noin 1 metriä. Niiden tulkitseminen esimerkiksi kiviaidoiksi on vaikeata, koska ensinnäkin niiden pituus sotii tätä olettamusta vastaan ja toiseksi ne voivat olla toisiaan vasten jopa n. 30 asteen kulmassa. Miksi aidoissa olisi tällaisia teräviä kulmia?

Samoilla kallioilla on useita pieniä "rökkiöitä", jotka saattavat olla aidan tukirakenteita. Tämä oletamus on hyvin epävarmaa, koska ne eivät ole mitenkään suorassa linjassa, kuten aidan rakenteiden tulisi olla. Nämä "rökkiöt" ovat hyvin matalia vain 20-30 cm korkeita ja halkaisijaltaan n. 60 cm - 1 metri. Kiviaines, päinvastoin kuin muureissa oli melko pientä.

Lähellä olevalla kalliolla noin 15 m. mpy sijaitsee rautarengas !

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 51

Peruskartta 1033 11

x= 6638 91

y= 1579 79

z= 5-6 m. mpy

Rosala Rosalaby

Asuinpaikka

Sijaitsee kylän itäosassa kallioiden välissä. Paikalla on merkkejä/jäännöksiä ilmeisesti keskiaikaisesta asutuksesta.

Asutus on todennäköisesti sijainnut kallioiden väleihin jäävissä suojaissaisa "niitty"saarekkeissa.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 52

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6635 47

y= 1580 90

z= n. 20 m. mpy

Rosala Böle Skogsgårdarna

Asuinpaikka

Pellosta ja sen kummaltakin puolelta on löytynyt useita esihistoriaan viit-
taavia löytöjä.

- 1) pellosta löydetty verkonpainokivi (vaikea ajoittaa, huom! korkeus).
- 2) pellon läntiseltä laidalta ja länsipuolelta on löydetty palanutta savea ja hiiltä. Pellon ulkopuolella on kivetty tienpätkä.
- 3) pellon itäpuolella kallion rinteellä on röykkiö, jonka halkaisija on n. 4 metriä ja korkeus n. 80 cm.
- 4) pellosta noin 200 metriä pohjois-koilliseen löytyy kummeli ja ryssänuuni.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 53

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6638 66

y= 1580 93

z= n. 2 m. mpy

Rosala Böle Västergård / Mellängård

Satama

Tällä alueella lienee sijainnut satama 1600-1700 luvuilla.

Löytynyt useita irtolöytöjä pellosto mm. hioin.

Metallinilmaisoin ilmaisee maassa olevan pronssia ja rautaa löytyy runsaan-
laisesti.

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 54

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6639 04

y= 1582 05

z= 1 m. mpa

Rosala Böle Väktarström

Hylky

Harry Alopaeus on tehnyt löydöstä inventointikertomuksen.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 55

Peruskartta 1033 14 + 2011 14

x= 6639 88

y= 1580 16

z= n. 6 m. mpy

Rosala Brändäng

Kivilatomus

Sijainti havupuuvaltaisessa metsässä kangasmaastossa.

Latomuksen halkaisija on n. 1,2 metriä ja korkeus n. 0,5 metriä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 56

Peruskartta 1033 11

x= 6637 20

y= 1575 20

z= 1,5 - 15 m.mpy ja n. 1 m.mpa

Rosala Borgen

Kummeli, nuolenkärjen muot.merimerkki ja vedenalainen valli

1) Saaren eteläisellä rantakallion tasanteella sijaitsee kummeli, jonka korkeus merenpinnasta on n. 1,5 metriä. Sen halkaisija on n. 1 metri ja korkeus on n. 80 cm. Paikka on n. 2-3 metriä rannasta. Kummeliin on tehty tulisiija.

2) Saaren korkeimmalla kohdalla on taivaalle osoittava nuolenkärjen muotoinen kivistä muotoiltu merimerkki, joka on kivillä tuettu paikalleen. Sen muoto on poikkeuksellinen ja se näkyy hyvin pitkälle.

3) Borgeniin kuuluvien kahden erillisen saaren välissä on kapea rotkomainen sola, joka on vieläkin veden peittämä. Sen eteläpäässä on saarten välissä n. 1,5 metriä leveä kaareva saaret yhdistävä kivirakenne, joka näyttää melko selvästi keinotekoiselta. Sola on varmasti muinoin ollut varsin hyvä hyvä tukeutumispaiikka aluksille.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 57

Peruskartta 1033 11

x= 6633 60

y= 1574 86

z= n. 6 - 7 m. mpy

Rosala öre

Hautaraunioita 7 kpl

Puusto alueella on sekametsää.

Hautarauniot sijaitsevat vuonna 1910 rakennetun tien molemmin puolin. Ne ovat pienellä kallionkohoumalla. Niistä on ollut hyvä näköyhteys merelle rau-
takaudella. Näistä yhden päälle keskelle oli asetettu pyöreähkö iso kivi.

Raunioiden koot:

1)	2 x 3	m	ja korkeus n.	1,0 m
2)	2,4 x 3,1	"	"	0,5 "
3)	2,6 x 3,1	"	"	1,1 "
4)	2,0 x 2,2	"	"	1,0 "
5)	2,2 x 3,4	"	"	1,1 "
6)	2,1 x 2,9	"	"	0,7 "

Lisäksi Volter Högman on tutkinut yhden hautaraunion vuonna 1886.

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 58

Peruskartta 1033 11

x= 6633 77

y= 1574 88

z= yli 5 m. mpy

Rosala örö

Kivirakenne

Sijaitsee hiekkaharjulla jääkiekkokaukalon läheisyydessä. Muodoltaan se on suorakulmainen ja kooltaan 6 x 10 metriä. Kivirakenteen kehä on isoista kivistä ladottu ja sisäpuoli on täytetty soralla.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 59

Peruskartta 1033 11

x= 6633 59

y= 1574 62

z= 2 m. mpy

Rosala örö

Kiinalaisten haudat (16 kpl) 1800-1900 l. vaihde

Sijaitsevat saaren eteläpuolisen lahden ja henkilökunnan asuntojen lähellä. Maasto on hiekkakangasta ja mäntyvaltaista. Kumpujen halkaisijat ovat noin 1 metri.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 60

Peruskartta 1033 11

x= 6634 62

y= 1574 28

z= 3 - 4 m. mpy

Rosala öre

1808-1809 sodan hautoja

Perimätiedon mukaan paikalle on haudattu ruotsalaisia, suomalaisia ja venäläisiä merisotilaita.

Lisäyksiä:

DRAGSEFJÄRD 61

Peruskartta 1033 13 + 2011 13

x= 6624 35

y= 1584 50

z= 2-4 m. mpy

Rosala Bengtskär

Kalliopiirokset

Saaren kalliolla on lukuisia kalliopiiroksia 1800-1900 luvuilta, pääosin kuitenkin sota-ajalta 1940- luvun alusta.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 62

Peruskartta 1034 07

x= 6655 00

y= 1567 40

z= n. 10 m. mpy

Ängesö

Röykkiö

Luotsivanhin Anders Alborg Högsåraasta kertoi saarella olevasta mahdollisesta hautarauniosta.

Saari on mäntyvaltainen korkea kalliosaari Gullkronafjärdenillä. Keskellä pirunpeltoa on kraaterimainen hautaraunio halkaisijaltaan n. 8-10 metriä ja korkeudeltaan n. 1 metri.

Röykkiön kraaterimaisessa syvennyksessä kasvaa rehevää nokkosta, jota ei saarella muuten havaittu.

Pirunpellossa röykkiön välittömässä ympäristössä löytyy kolme samanlaista "uhrikuoppaa" kuin Kyrksundetin pirunpellossa.

Lisäyksiä:

DRAGSEIÄRD 63

Peruskartta 1034 10

x= 6652 84

y= 1570 71

z= 7 m. mpy

Skogsskär

Röykkiö/kivilatomus

Epämääräinen osittain hajonnut kivilatomus saaren keskiosassa kallion päällä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 64

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6649 20

y= 2416 26

z= 8-10 m. mpy

Stora-Ängesö

Kummeli 1 kpl + kivilatomus 2 kpl

Saaren pohjoisosassa länsirinteessä kalliolla kummeli ja kaksi kivilatomusta. Puusto kitukasvuista sekametsää. Koot:

Kummeli halkaisija n. 1 metri ja korkeus n. 80 cm

Kivilatomus 1) 1x1,5 metriä " " 50 "

2) 1x1,2 " " " 50 "

Lisäyksiä:

DRAGSFJÄRD 65

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6647 46

y= 2417 07

z= 5 m. mpy

Tokholmen

Kummeli 2 kpl

Saaren lähes puuttomalla länteen viettävällä kalliorinteellä kaksi kummeli-
a, joiden koot ovat:

1) Halkaisija 90 cm ja korkeus 60 cm

2) " 1,2 m " " 70 "

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 66

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6647 87

y= 2417 37

z= n. 20 m. mpa

Tokholmen

Hylky

Kalastajien trooliverkot ovat tarttuneet kiinni kyseisellä paikalla ja tun-
tuu siltä, että paikalla olisi laivahylky. Asia on vielä tarkistamatta.

Lisäyksiä:

DRAGSEFIÄRD 67

Peruskartta 1034 13 + 2012 13

x= 6651 00

y= 1582 90

z= n. 3-5 m. mpy

Fåfångskär

Ryssänuuni

Saari on rehevä sekametsää kasvava kalliosaari.

Ryssänuunin koko on n. 2,5 x 2,5 metriä ja korkeus n. 40 cm. Se sijaitsee rannasta n. 15-17 metrin päässä.

Lisäyksiä:

DRAGSEIÄRD 68

Peruskartta 1034 13 + 2012 13

x= 6651 23

y= 1582 70

z= n. 3 m. mpy

Räffängskär

Tomtning 2 kpl

Saaren keskiosissa on kaksi tomtningia vahvan aluskasvillisuuden ja samalleen peitossa.

Tomtningit sijaitsevat kalliojyrkännettä vasten. Niiden pituus on n. 2 metriä, leveys n. 40 cm ja korkeus n. 30 cm.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 69

Peruskartta 1034 13 + 2012 13

x= 6651 49

y= 1582 90

z= 3-4 m. mpy

Fåfångskär

Kiviladelmat

Kalliolla rannan tuntumassa epämääräinen kiviladelma (kummeli?). Mitat ovat: halkaisija n. 1,2 metriä ja korkeus n. 30-40 cm. Maasto on avokalliota, jolla kasvaa pientä pensasta ja kitukasvuista mäntyä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 70

Peruskartta 1034 13 + 2012 13

x= 6651 78

y= 1582 14

z= n. 30-35 m. mpy

Lövö

Fallet Lövö? 10.16. 1999-02

Kivilatomuksia (useita)

Korkean kallion laella on useita kivilatomuksia, joiden kohdalla inventointityö on keskeneräinen.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 71

Peruskartta 1033 15 + 2011 15

x= 6640 26

y= 1582 74

z= n. 10 m. mpy

Rosala Kuggbergen

Rakennuksen pohja, röykkiö

Asuinrakennuksen pohja koostuu suorakaiteen muotoon ladotuista irtokivistä.

Sen mitat ovat n. 4x6 metriä ja korkeus n. 25-35 cm.

Paikka sijaitsee kanervaa ja mäntyä kasvavalla moreeni/hiekkaharjulla.

Kohteen lähellä on kaatopaikka. Perimätieto kertoo nykyisen kaatopaikan paikalla sijainneen suurehkon röykkiön. Kyseinen röykkiö on jäänyt kaatopaikan alle, ja se ei ole enää nykyisin havaittavissa.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 72

Peruskartta 1033 09

x= 6640 58

y= 1567 66

z= n. 2-3 m. mpy

Vänö Trollberget

Jatulintarha

Sijaitsee Trollbergetin eteläpuolella ja se koostuu pienistä noin nyrkin kokoisista kivistä. Tarhan halkaisija on noin 10 metriä. Sitä on vaikea havainnoida runsaan kataja- ja kanervapeitteen vuoksi.

1900- luvun alkupuolella lapset ovat leikkineet kyseisessä jatulintarhassa. Koska sen sijainti on näinkin matalalla se ei liene kovinkaan vanha. Inventointityö tämän kohteen osalta on vielä kesken.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 73

Peruskartta 1033 09

x= 6641 09

y= 1566 98

z= n. 2-2,5 m. mpy

Vänö Vänö

Laituri

Laituri sijaitsee Vänön pohjoispuolella kallioilla suhteellisen suojaises-
sa paikassa. Sen leveys on noin 1 metri ja pituus n. 2,5 metriä.

Ajoitus ?

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 74

Peruskartta 1033 09

x= 6645 10

y= 1566 72

z= n. 2 m. mpy

Yänö Alskär

Hautoja 3 kpl (1700-1800 luku?)

Saari on aiemmin ollut niittykäytössä. Siellä löytyy muutama villiomenapuu, ruusupensaita. Keskellä saarta on pieni niitty ja ladon/aitan pohja (?). Saaren itäosissa on n. 2 m. mpy leppien, katajien ja ruusupensaiden alla 3 kumpua, joiden halkaisija on noin 1-1,2 metriä ja korkeus vain noin 10 cm.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 75

Peruskartta 1033 09

x= 6646 50   y= 1566 22

x= 6646 70   y= 1565 94

x= 6646 92   y= 1566 10

z= 3-5 m. mpy

Tunnhamm Hemviken

Rakennuksen pohjia 4 kpl

Näistä kolme sijaitsee nykyisen asutuksen välittömässä läheisyydessä lahden pohjukassa sen itä- ja länsirinteillä.

Rakennusten pohjien mitat vaihtelevat 2x6 m ja 6x10 m välillä.

Yksi rakennuksen pohja on sitävastoin pohjoiseen viettävän niemen harjalla.

Inventointityö alueella on vielä kesken.

Kasvillisuus on rehevää havupuu- ja lehtipuumetsää.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 76

Peruskartta 1033 08

x= 6638 30

y= 1563 22

z= 3 m. mpy

Vänö Härön

Kummeli

Kummeli sijaitsee n. 30 metrin päässä rannasta pienen kalliokohouman päällä n. 3 mpy.

Maasto ympäristössä on lähinnä vesijättömaata, jossa kasvaa runsaasti leppää. Korkean veden aikana viereinen vesijättömaa on veden alla.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 77

Peruskartta 1033 08

x= 6637 98

y= 1563 06

z= 5 m. mpy

Vänö Härén

Hautaraunio

Kohde sijaitsee laakean kallion päällä saaren keskiosassa. Paikalta avautui-
si merelle etelään päin hyvä näkyvyys edellyttäen, ettei puustoa olisi es-
teenä. Raunio on kooltaan 2,8 x 3,5 metriä ja korkeus 50 cm.

Kasvillisuus on mäntyä ja hieman etäämpänä rauniosta kuusta. Alakasvilli-
suus on pääasiassa sammalta.

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 78

Peruskartta 1033 12

x= 6646 60

y= 1578 96

z= 5-6 m. mpy

Kasnäs Byholmen

Röykkiö 3 kpl (?)

040 00 0010

Röykkiöistä kaksi on rakennettu päällekkäin. Alinmainen on muodoltaan pyöreähkö ja sen kiviaines on pienikokoisempaa kuin päällimmäisen röykkiön. Sen korkeus lienee suhteellisen matala ehkä n. 40 cm:iä. Halkaisija on noin 3 m ja röykkiö on tehty matalalle kalliopaljastumalle.

Päällimmäinen röykkiöistä on muodoltaan ehkä hieman rombimainen ja sen kiviaines on huomattavasti järeämpää, lähinnä ns. "miehennostannaisia". Tämän röykkiön korkeus on noin 50 cm:iä.

Edellisten vieressä välittömässä läheisyydessä on kolmas hieman epämääräisempi pieni röykkiö samalla kallionyppylällä. Se oli vahvasti sammaleen peitossa. Sen halkaisija oli pieni vain noin 1 metri ja korkeus ehkä 20 cm:iä.

Maasto on havumetsää kasvava kallion koillisrinne. Lähellä on sähkölinja ja pohjoispuolella teollisuushalli kentän reunassa. Vierestä kulkee polku.

Tästä röykkiökompleksista on maanmittausinsinööri Christian Lindroos tehnyt ilmoituksen Turun yliopiston arkeologian osastolle Tapani Tuoviselle.

Lisäyksiä:

DRAGSEIÄRD 79

Peruskartta 1033 12

x= 6646 72

y= 1579 02

z= 4-5 m mpy

Kasnäs Byholmen

Laituri ja aallonmurtaja (?), röykkiö 2 kpl (?)

Sijaitsee Byholmenin koillispuolella olevan laakean kallion kupeessa. Laiturirakenteen pituus on noin 10 metriä ja leveys leveimmillään noin 3 metriä. Idänpuolella on ladottuna laiturin kupeessa korkeampi vallimainen rakennelma kuin aallonmurtajana. Se on välittömässä yhteydessä laituriin sen osana. Laiturin korkeus ympäröivästä maasta on noin 1 metri ja aallonmurtajan korkeus laiturista on noin 50 cm:iä.

Laiturin pohjoispäässä on pienehkö röykkiö vahvasti maan peitossa. Röykkiö on pieni ja matala halk. n. 1 metri ja korkeus n. 30-40 cm. Lisäksi vielä hieman pohjoisempana on kallion päällä hyvin epämääräinen kivirakenne, joka saattaa olla pienen röykkiön jäännös.

Tämä kohde sijaitsee lähellä teollisuusalueesta kertovaa opastekilpeä.

Kasvillisuus on rehevää lähinnä lehtometsää ja pensaikkoa.

Lisäyksiä:

DRAGSEJARD 80

Peruskartta 1033 12

x= 6646 72

y= 1579 16

z= 4-5 m. mpy

Kasnäs Byholmen

Rakennuksen pohja

Kasnäsin tien itäpuolella kallion kupeessa ruusupensaiden peitossa. Muodosta sai sen vaikutelman, että se olisi Z:n muotoinen. (!) Rakenne oli vallimainen pyöreistä kivistä ladottu. Poissuljettu ei ole sekään mahdollisuus, että kyseessä olisi röykkiö. Rakenteen leveys on n. 60-70 cm ja korkeus n. 50 cm. Pituudesta oli vaikea saada selvää vahvan pensaskasvillisuuden takia.

Tien länsipuolella olevalla avokalliolla oli muutama epämääräinen kivirakenne, jotka voisivat olla joko kummelin tai röykkiön jäänteitä. Tämä kohde on lähellä teollisuusalueesta kertovaa opastetta.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 81

Peruskartta 1033 12

x= 6646 83

y= 1578 76

z= 4-5 m. mpy

Kasnäs Garpholmen

Talonpohja ja röykkiö, Kraaterimainen röykkiö, 2 muurimaista kivrakennetta, pyöreä kivikehä, pitkä kiviaita(?), kompassiruuus(?)

Garpholmenin itäpuolella olevan niityn ja pellon itälaidalla nousevan mäen ruohikkoisella rinteellä on rakennuksen pohja. Se on muodoltaan neliömäinen ja siinä olevien kivien väli on noin 1,5-2 metriä. Kiviä on vaikea havaita vahvan ruohikon takia. Talonpohjan koko on n. 4 x 6 metriä.

Talonpohjan yhteydessä aivan lähistössä on pieni röykkiö, joka on halkaisijaltaan noin 5 metriä ja korkeus noin 1 metri. Kivet ovat ns. "miehennostannaisia" ja vahvasti kurpeen peittämiä.

Edellisen pohjoispuolella on pitkä ilmeinen kiviaita.

Eteläpuolella on suuri L:n muotoinen kivimuri, jonka pituus on noin 20 metriä ja lyhempi haara n. 6 metriä. Leveys on n. 1 metri ja korkeus noin 1,2 metriä. Kivrakenne oli huolella ladottu. Tämän länsipuolella avokalliolla on pieni vastaava muurinpätkä pituudeltaan n. 5 metriä. Sen vieressä on pyöreä kivikehä, jonka halkaisija oli noin 1 metri. Kivien koko oli 2-3 kertaa miehen nyrkin kokoisia.

Edellisten eteläpuolella n. 20 - 30 metrin päässä pienellä avokalliolla on kivistä ladottu mahdollinen kompassiruuus, joka oli pahasti rikkoutunut.

Ruuus oli nelisakarainen(?)

Edelläolevat kohteet ovat pellon eteläpäässä, paitsi talonpohja ja kiviaita jotka olivat itäreunalla.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 82

Peruskartta 1033 12

x= 6646 74

y= 1578 70

z= 4-5 m. mpy

Kasnäs Garpholmen

Röykkiöitä 2 kpl, talonpohja

Sijainti Garpholmenin sivuitse kulkevan tien itäpuoleisella matalahkolla harjanteella. Röykkiöt lähekkäin väliä noin 20 metriä. Kivet suuria ns. miehennostannaisia. Röykkiöiden muoto on hieman pitkänomainen soikeahko. Pituus noin 6 metriä ja leveys noin 4 metriä. Korkeus on n. 80 cm.

Röykkiöistä noin 20 m. pohjoiseen avokalliolla neliömäinen talonpohja, jonka mitat ovat n. 3x4 metriä. Kohde on vaikeasti havaittavissa männyn oksien peittäessä osittain talonpohjan.

Tästä itään noin 10-15 metriä on epämääräinen kivirakenne, joka sijaitsee edellämainitun talonpohjan ja kraaterimaisen röykkiön välissä ilmeisesti se on peltoröykkiö.

Puusto alueella on rehevää sekametsää, joka on melko ruohikkoista. Myös kannervaa kasvaa runsaasti.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 83

Peruskartta 1033 12

x= 6646 70

y= 1578 89

z= 5-6 m. mpy

Kasnäs Byholmen

Röytkiö

Röytkiö sijaitsee Byholmenin pohjoisreunassa teollisuushalliin johtavan tien varressa jyrkässä rinteessä sähkölinjan alla. Kivet ovat ns. "miehenostannaisia". Röytkiön halkaisija on noin 5 metriä ja korkeus n. 60 cm.

Maasto kallioista vehreää sekametsää. Ruohikkoista ja vahva turve röytkiön päällä.

Lisäyksiä:

DRAGSEJÄRD 84

Peruskartta 1033 12

x= 6647 48

y= 1578 94

z= n. 10 m mpy

Kasnäs Näset

Röykkiö 2 kpl

Sijainti Näsetin pohjoispäässä Rantasalon tienhaaran tuntumassa siitä noin 50 metrin päässä (Kasnäsin tieltä n. 150-200 metriä). Röykkiö on jyrkässä pohjoisrinteessä lähellä tietä.

Muodoltaan se on rombimainen. Pituus on noin 8 metriä ja leveys 6 metriä. Kivet ovat suuria "miehennostannaisia". Röykkiön korkeus on noin 80 cm. Keskellä kasvaa mänty. Röykkiön suunta on lähes pohjois-etelä.

Rinteen alapuolella tien toisella puolen Rantasalon tienristeyksestä hieman Kasnäsin tielle päin on pieni röykkiö, joka saattaa olla peltoröykkiö. Sen halkaisija on n. 3 metriä ja korkeus 40 cm.

Lisäyksiä: